

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in tiskarna v Koparju
 Uredništvo št. 6 — telefon
 Uredništvo št. 50 — telefon
 = upravništva št. 320 =

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 240—
 za pol leta K 120—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60—
 za en mesec K 20—

V upravi stane mesečno K 18—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Shod SLS v Ljubljani.

Včerajšnji shod SLS v Ljubljani je bil prav lepo obiskan in je v vsakem oziru izobno izpadel. Nad 1000—1500 ljudi je prisostvovalo včerajšnjemu shodu.

Shod je otvoril načelnik SLS za Ljubljano K r e m ž a r , ki je v uvodnih besedah omenil velike zasluge pokojnega papeža Benedikta XV., ki se mu kot mirovnemu papežu klanjajo vsi narodi brez razlike veroizpovedi. Posebno hvaležni pa mu morajo biti katoličani, ki jim je z veliko svobodomoljubnostjo podpiral socialen pokret med katoličani. Njegovemu spominu so zborovalci stoji vzklikli trikratni: Slaval K r e m ž a r je nato predlagal v predsedstvo: Vrtovec, Ložarja in Žumra, ki so bili soglasno izvoljeni.

Predsedstvo je prevzel Vrtovec in po kratkem nagovoru podal besedo poslanca dr. A. Gosarju, ki so ga zborovalci navdušeno pozdravili.

Izvajanja dr. Gosarja.

Poslanec g. dr. Gosar je podal v daljšem govoru verno sliko razdrapanih in neznošenih razmer, ki so jih s svojim sebičnim in protijudskim vladanjem ustvarili sedanjji vladarji. S kakim navdušenjem se je naše ljudstvo izjavilo za deklaracijo in s kako ljubeznijo se je oprijelo nove države. Razmere pa so postajale od dne do dne slabše in pri volitvah za ustavo tvorno skupščino se je postavila zahteva za avtonomijo. Zahteva po svobodi družni danes vse Hrvate, svobodo v avtonomiji zahteva tudi velika večina Slovencev, ki ne mara, da bi šla država v pogubo.

Politična bilanca je danes popolnoma pasivna. Po zaslugi onih ljudi, ki dolže vse, ki so proti njihovu izkoriščanju, da so proti državi in da delajo proti njej, pri tem pa mislijo samo na svoje lastne koristi, kako bi čim več nagrabili, po zaslugi teh ljudi zaznamuje naša politična bilanca največjo izgubo: zaupanje ljudstva do države. Zahteva po avtonomiji je zahteva, da ohranimo svoj jezik, svojo kulturo, svoje običaje in navade.

Samoposebi je umevno, da ne more biti gospodarski in finančni položaj nič bolj od političnega. Niti sam finančni minister ne ve, koliko se je ob priliki proslule valutne reforme zamenjalo in koliko kolekvalo denarja.

Železnice so v najmirnejšem stanju in prometni minister sam je izjavil, da čez tri mesece sploh ne bomo mogli ničesar več prevažati. Če pogledamo proračun, vidimo, da edino zagrebško ravnateljstvo zaznamuje letnih 400 milijonov dobička, vsa ostala ravnateljstva so pasivna. Kakor pri železnicah, je v vseh drugih panogah državnega gospodarstva. V »prečankih«
 krajih dobiček ali vsaj malenkostna razlika, v Srbiji in Črni gori ogromne izgube. Par primerov: Pošte so v novih ali prečankih krajih aktivne za letnih 127 milijonov, v Srbiji in Črni gori pasivne. — Državni monopoli, to je prodaja tobaka, soli in drugih predmetov, donajajo pri nas ogromen dobiček letnih 2 milijardi in pol, v Srbiji zgubo 88 milijonov! — Državni gozdovi prinašajo dobiček zopet samo pri nas, v Srbiji zgubo. — Kopalnišča so povsod pasivna. V Srbiji znašajo izdatki za njih 5 milijonov, dohašajo pa 300.000. Pri nas stanje 10 milijonov in donajajo nekaj manj kot 8 milijonov. — Državni tiskarni v Belgradu in Cetinju imata letnih izdatkov približno 10 milijonov, dohodkov 6 in pol. Drž. tiskarna v Sarajevu pa ima letnih 10 milijonov izdatkov in 15 milijonov dohodkov.

V trgovski politiki je stalna fraza: izvažajmo, pa bo naša valuta boljša. Tako dela trgovec, ki vidi, da mu grozi konkurz. Zato pa hiti prodajati vse, samo da bi upnik čim manj dobil. V isti položaj hočejo in skušajo spraviti našo državo.

In kaj naj reče človek o davkih? V programu našem je, da naj prispeva vsakdo, ali samo toliko, kolikor je v njegovi moči. To stran Save pa navijajo davčni vijak in hočejo izžeti iz trgovca, obrtnika in celo od delavca zadnji vinar. Davek na vojne dobike se pri nas z največjo strogošjo pobira od vsakogar, od trgovca, obrtnika, rokolca — navaja vzgled od obdavčenih brivcev — do pomočnika in delavca, belgrajski milijarderji, ki imajo ogromne svoje denarja in polna skladišča blaga, pa ne plačajo ničesar.

Pa poglejmo kam gre denar. Če pogledamo v proračun, vidimo, da za naše in-

valide, uradnike in duhovnike ni denarja, za Srbijo in Črno goro so odrejane mastne vsote. Poglejmo samo proračun ministrstva za socialno politiko, ki naj podpira bedne in uboge. Za Srbijo in Črno goro je določenih 1 milijardo 332 milijonov, za vse kraje preko Save pa 112 milijonov kron. Že samo tukaj za 1 milijardo 219 milijonov kron razlike.

Zato je naša zahteva po avtonomiji, zahteva po enakopravnosti; v našem programu ni nasilja, ni krivice, mi zahtevamo, da zavlada enakopravnost in pravičnost, da postane država zaščitnik pravice. Naš boj je boj za pravičnost! Mi smo državotvorni, odklanjamo pa tako uredbo države, ki je organizacija in zaščitnica izkoriščevalcev. Proti taki se moramo za občji blagor, za blagor bednih in zatiranih boriti do konca! Dajte nam, kar nam gre!

Ze med govorom je bil g. dr. Gosar ponovno prekinjen od odobravanja in pritjevanja, dolgotrajen aplavz pa je sledil njegovemu govoru, na kar je predsednik Vrtovec izrekel poslanca dr. Gosarju v imenu vseh iskreno zahvalo in podal besedo obč. svetniku K r e m ž a r ju.

Ta je povdaril, da je ljudska stranka — stranka delovnega ljudstva. To svoje programatično stališče zastopa dosledno v parlamentu in občini. Državna politika

vpliva na razvoj občinske politike. Nato navaja aprovizacijske težave mesta, ki jih je zakrivila slaba državna politika. Omenja načrtov koalicije glede klavnice, hladilnice itd., ljudsko kuhinjo itd. Kratko omenja tudi potrebo organizacije ubožnega skrbstva ter ljubljanskega gasilstva. Končal je s pozivom na vse somišljenike, naj trdno vztrajajo na temelju ljudske stranke, ki mora postati vogelni kamen pri zgradbi novih razmer v državi in občini.

Nato je govoril obč. svetnik dr. Stanovnik, ki je v jedrnatih besedah opisal, kako se je JDS ponujala vsem strankam, kako je z vsemi sredstvi hotela obdržati komando na magistratu, do katere ji niti nov volilni red ne bo več pomagalo. Oblube, ki jih je dala SLS v vol. boju, prehajajo v dejanja: Tu je govornik naštel vse dalekosežne predloge, ki jih je stavila delegacija SLS, zlasti gg.: Ogrin, Pirč, Jeglič in drugi. Trillerjevo preiskovalno komisijo je odklonila, ker lahko vsak hip pokaže na brezštevilna nerednosti JD-esarske občinske politike, položaj danes pa zahteva predvsem dela, ne nepomembnih komisij. Opisal je v nadaljnjih izjavah, kako vlada na podpihovanje JDS onemogočuje koaliciji delo ter razvil načrt za prihodnost.

V vznešenih besedah je nato predsednik Vrtovec zaključil lepi shod.

Zborovanje koaliranih železničarjev.

Poslanec Gostinčar proti železniški upravi.

Zagreb, 30. jan. (Izv.) Včeraj se je tukaj vršilo zborovanje delegatov železničarskih organizacij združenih v koaliciji. Zborovanja se je udeležilo veliko odpolancev in tudi dva poslance: Gostinčar in Kopač. Govorilo je mnogo govornikov, iz govorov se je jasno videlo, kako bedno in žalostno je stanje naših železničarjev. Izmed govorov je bil najbolj značilen govor poslanca Gostinčarja, ki je iz lastne skušnje orisal neznošen položaj železničarjev in najostreje obodil postopanje železniškega ministra. S temeljitimi trditvami je dokazal, da leži glavna krivda, da je tako slab promet in pa da je stanje železničarjev naravnost obupno, na nepozobnih železniških ministrih, ki imajo za svetovalce

razne neizvežbane osebe in se niti najmanj ne brigajo za to, da bi prišli železničarji do svojih po zakonu jim zagotovljenih pravic. Govornik K r e k i č je povdarjal, da se po kolodvorih že zbirajo in potikajo razni sumljivi individui, ki nagovarjajo železničarje k nepremišljenim dejanjem. To so provokaterji, agenti, ki jih je poslalo in ki jih plačuje ministerstvo za promet in vlada, da bi pridobili železničarje za stavko samo zato, da bi moglo ministerstvo potem zvrniti vso krivdo radi slabega prometa na železničarje. Zato naj bodo železničarji previdni in naj delajo po svojih močeh vse, samo da se jim ne bi moglo kaj očitati. Sklenjenih je bilo več ostrih resolucij, ki so bile odposlane vladi in delavski zbornici.

Priprava za konferenco v Genovi.

Zastopstvo Češkoslovaške in Rusije.

Praga, 29. jan. »Československa republika«
 poroča: Pri pogajanjih zastopnikov češkoslovaške parlamentarne večine z dr. Benešem in predsednikom Masarykom je bilo sklenjeno, da se dr. Beneš konferenco v Genovi ne udeleži samo kot minister za zunanje stvari, ampak tudi z vso svojo avtoriteto kot ministrski predsednik, za

katerim stoji kompaktno češkoslovaška večina parlamenta.

London, 28. jan. Po brzojavki »Observerja«
 iz Moskve je vsruski izvrševalni odbor odobril, da zastopajo sovjete na genovski konferenci Ljening, Čičerin, Krasin, Litvinov, Joffe in Borinskij.

Pozno poročilo finančnega ministra.

Belgrad, 29. januarja. (Presburo) Fin. minister dr. Kumanudi je v narodni skupščini na interpelacijo posl. Uroša Stajića in Vojislava Lazića odgovoril, da po podatkih bančnega sindikata znaša skupni znesek 7% posojila 338 milijonov dinarjev,

da pa še niso prišli vsi seznanji od vpisov v Ameriki, da se to posojilo troši samo za predvidena investicijska dela in da so ti stroški pod kontrolo parlamentarnega odbora. (Malo pozno je to poročilo o posojilu, ki se je podpisavalo še lansko poletje.)

Bratova tajnosť.

Povest iz irske zgodovine. Prevel M. R.

(Dalej.)

Mladi grajščak je bil prijaznemu krošnjarju od srca hvaležen in, ker je ravno istega dne umrl stari grajščinski oskrbnik, je ta postavil Hugona Peaddocka za njegovega naslednika in sicer pod samo enim pogojem, da mora vsako leto priti k lordu, da se dogovorita glede plače in da ohrani posestvo v najboljšem stanju.

Nihče ni bil srečnejši od Hugona Peaddocka, kajti lordova nesreča mu je pripomogla, da je postal najuglednejši mož tega kraja. Kot oskrbnik se je potrudil, biti svojemu gospodu v vsakem oziru na razpolago, vse njegove želje izpolniti, in kmalu mu je lord popolnoma zaupal.

Mladi plemenitaš je ostal nekaj tednov na posestvu, in med tem časom se je zgodilo nekaj nezasišanega. Lord se je zaljubil v lepo Mary, hčerko starega O'Flaherty, in s tem revnim dekletom iz Irske se

tudi poročil. Nato je šel z njo po svetu, in Hugon Peaddock je bil sam svoj gospod. Nekdanji krošnjar se je pa tudi znal postaviti kot gospodar. Družina se ga je bala, vaščari so ga vsled njegove trdosrčnosti sovražili. Samo krečmarica se je potajila, če je vstopil, kajti bil je dober gost in je vsakokrat izpraznil precejšnje število meric whiskeya. V cerkev ni šel nikdar, našega Eoga ni več potreboval. Čim bolj se je pa odvrčal od vere, tembolj se je kazala njegova divja narava.

Leno je sedel na stolu in iz njegove pipe so se valovili oblaki dima. Kar naenkrat so se vrata odprla in obstala je pred njim — mati Ana.

Ko je občutil njen pogled, je prebledel in skočil pokonec. Vzel je pipo iz ust in strmel na ženo, ki je iskričih oči in s stisnjenimi pestmi stala pred njim. Vendar se je hitro predramil iz trenutne zadrege ter jo prijazno vprašal: »Gospa Fitz-Roy, kaj mi nakloni čast Vašega obiska?«

* Navadno močno žganje, kuhano iz ječmena.

Proti italijanskim nasilstvam.

Zagreb, 30. jan. (Izv.) Včeraj se je vršila tukaj prav lepo uspela skupščina proti zločinstvu, ki jih izvajajo Italijani nad našimi brati v zasadenem ozemlju. Govorilo je več govornikov in je bila sklenjena resolucija, v kateri se poziva vlada, da se že enkrat energično zavzame za uboge trpine v nezasedenem ozemlju in zainteresira evropsko javnost.

Iz seje vlade.

Belgrad, 30. jan. (Izv.) Sinoči se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o nekaterih manj važnih administrativnih in državnih vprašanjih. Razpravljalo se je o dijaških štipendijah in je bilo sklenjeno, da se izenacijo. Podeljevanje pa prevzame ministerstvo za prosveto. Na razgovor so prišli dogodki v Martinski vasi pri Zagrebu, ker se par mladeničev ni odzvalo k vojakom, vsled česar je prišel v vas oddelek vojaštva. Sedaj pošilja oblast na kmetovalce pozive, da morajo plačati večje vsote kot vzdrževalnino za ta vojaški oddelek. Minister Pribicević je nato nastopil za to, da se ukinijo vsi dopisni uradi, mesto njih pa naj bi se ustanovile posebne agente. Demokrati ministri so to zahtevo podpirali, ker hočejo demokrati dobiti vse te urade v svoje roke in hočejo monopolizirati poročevalsko službo v tu- in inozemstvu. Radikalni ministri, ki jim ta stremjenja demokratov niso nič kaj po volji, so tej zahtevi nasprotovali. Podpisan je bil končno ukaz, da nadomestuje ministra za narodno zdravje dr. Karamehmedovića, ki je odstopil, minister Spaho, in ukaz, da se dá bolgarskemu gledališču dva milijona dinarjev kredita.

Same dvanajestine.

Belgrad, 30. jan. (Izv.) Ker ni nobenega upanja, da bi mogla vlada predložiti parlamentu predlog proračuna do konca februarja, je ministrski svet sklenil, da se dovolijo nove proračunske dvanajestine za mesec marec in april. Vlada pa, da bo te dvanajestine podpisal kralj Aleksander že tekom današnjega dne.

Kriza v češki industriji.

Praga, 29. jan. Po vesti »Bohemie«
 so vitkoviške železarne in tvornici vagonov v Nesseldorfu in Staudingu odpuštile več sto delavcev. Tudi predilnice nameravajo odpuštili nekaj delavcev, ker češkoslovaška krona stalno narašča.

Iz Belgrada.

Belgrad, 29. januarja. (ZNU) Po daljši pavzi bo zakonodajni odbor jutri popoldne nadaljeval svoje delo. Na dnevnem redu je pretres poročila pododseka o koncesijah za eksploatacijo vodnih sil in pretres poročila pododseka o zakonskem načrtu glede centralne uprave. Belgrad, 29. januarja. V Belgradu se

»Morilec«
 je bruhnilo materi Ani iz ust in v goltancu jo je dušilo.

Hugon Peaddock se je kar sesedel.

»Morilec«
 je zakričala Dunstanova mati zopet in stopila korak bliže.

»Prositi Vas moram, da me vendar ne žalite v moji lastni hiši,«
 je odgovoril okrbnik kolikor mogoče mirno. »Kaj hočete od mene?«

»Ti si ubil mojega Dunstana, Ti si morilec mojega otroka!«

»Vi ste blazni.«

»Ne, nisem blazna! Ti in nihče drugi ni tega storil.«

Hugo Peaddock je zbral vse moč, a ustnice so mu trepetale, žile na čelu so postale debele kakor vrvi in premagovaje se, je rekel: »Ne, to pa že res preseza vse meje! Neumni ste!«

»Jaz, neumna? Da, boljše bi bilo. Kaj iščeš na Dunstanovem grobu, vagabund? Ali hočeš morda lagati, da nisi bil predzadnji noč na pokopališču?«

»Saj ne lažem.«

»In z gorjačo.«

ustanavlja merkantil. banka za mednarodno trgovino z glavnico 5 milijonov dinarjev. Ta banka se bo bavila s financiranjem uvozne in izvozne trgovine.

Belgrad, 29. januarja. Nj. Vel. kralj je na lastno inicijativo odlikoval vse člane državnega odbora za pogreb pok. kralja Petra.

Belgrad, 29. januarja. Danes predpoldne in zvečer je bila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o kreditih, ki so bili ministrskemu svetu predloženi v odobrenje. Po predlogu prosvetnega ministra se je pretresalo tudi vprašanje štípendij. Sklenili so, da bodo ministri, v katerih resort spadajo štípendije, definitivno odločili o tem vprašanju. Govorilo se je tudi o civilni listi.

Belgrad, 30. jan. (Izv.) Pašić je večeraj sprejel v avdienci madžarska politika grofa Karoly-ja in Belo Linder-ja.

Belgrad, 30. jan. (Izv.) Včeraj je potoval skozi Belgrad grški prestolonaslednik.

Amerika in Francija.

Washington, 28. jan. (Brezžično.) Bela hiša in državno tajništvo dementirata formalno in kategorično incident, ki se je dogodil na ta način, da predsednik Harding in državni tajnik Hughes baje ničta hotela sprejeti francoskega veleposlanika Jusseranda. Francoski veleposlanik je bil vedno sprejet in je tudi izražal svoje želje.

Neodvisnost Egipta.

London, 29. jan. »Weekly Dispatch« poroča, da je angleška vlada pripravljena ponuditi Egiptu neodvisnost pod gotovimi pogoji.

Italijani v Tripolisu.

Rim, 29. jan. »Idea Nazionale« pravi, da so italijanske čete po kratkem boju zopet zasedle Misurato v Tripolisu, ki so jo izpraznile leta 1915. Pri tem podjetju je bilo nekaj askarov ranjenih.

Volitve v Rumuniji.

Bukarešta, 29. januarja. (Presburo) Vlada je odredila, da se v svrhu popolne svobode volilne borbe ukine cenzura, ki se je odredila v izjemnem stanju. Politični sestanki bodo svobodni in se publikacije ter listi ne bodo kontrolirali.

FRANCOSKI KOMUNIST PROTI FRANCOSKEMU MILITARIZMU.

Berlin, 29. jan. (Volf.) Komunistična stranka Nemčije je danes priredila ljudski shod III. internacionale. Francoski poslanec Cachin je naglašal v svojem govoru brezpogojno enotnost med francoskim in nemškim proletariatom. V vprašanju reparacij se je v ostrih besedah obračal proti francoskemu militarizmu. V odporu francoske vlade proti uporabi nemških delavcev je iskati vzrok, da obnova opustošenih francoskih pokrajin ne napreduje.

SNEŽNI VIHAR V AMERIKI.

Washington, 29. jan. (Brezžično.) V Baltimoru in Washingtonu razsaja ledeni vihar z nenavadno ljusostjo. Zapadlo je do 42 col visoko snega, ki ovira vsak promet. Knickerboško gledališče se je podrlo, pri čemer je bilo več oseb ranjenih.

MOSKOVSKI SOVJET.

Moskva, 29. jan. (Brezžično.) V moskovski sovjet je bilo doslej izvoljenih 625 delegatov, in sicer 567 komunistov, 57 nestrankarjev in 1 menjševik.

»Tudi to je res.«
 »Z gorjaco je bil Dunstan ubit.«
 »Da, sem slišal nekaj o tem in Vam izražam svoje sožalje, go. pa Fitz-Roy.«
 Mati Ana se je čudna, da je tako mirno govoril.
 »Kaj iščeš ponoči na Dunstanovem grobu?«
 »Da, gospa Fitz-Roy, kam človek ne zabodi, če ga ima v glavi! Tisti večer sem pogledal malo pregledoko v kozarec in zasnel sem s poti.«
 »In Dunstanovo nevesto si napadel na grobu, ti pustolovec!«
 Oskrbnik je na tihem stiskal pesti in škrtal z zobmi. Jeza se je kuhala v njem in s težavo se je še premagoval.
 »Kaj človek vsega ne reče lepemu dekletu, če je pijan! V resnici se pa ne spominjam, da bi bil jaz Meggy preblizu stolpu in jo morda nadlegoval,« je odgovoril.
 »Lažeš! Ti veš vse! Tvoje hudo delstvo ti ni dalo miru, ti razbojnik! Zato si bil na grobu!«
 Zdaj se pa Hugon Peacock ni mogel več vzdržati.
 »Prokleta baba,« je grgal, »zdaj te imam zadosti! Glej, da se poberiš, če ne, spustim svojega psa z verige.«
 »Da, ta ti je enak, ti vrag! Bodi proklet, in Dunstanova kri naj pride nad tebe! Svoji kazni pa ne boš ušel.«
 V togoti ji je glas obnemogel.
 V istem trenutku so se vrata odprla in vstopil je — župnik.

LAKOTA V RUSIJI.

Moskva, 29. jan. (Brezžično.) Iz Ufe in Kasana prihajajo vesti, da vsled gladu zblazneli kmetje uživajo mrličje, med njimi tudi bližnje sorodnike.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

Helsingfors, 29. jan. (Brezžično.) Med postajama Kajal in Stetnaja se je pripetila železniška nesreča, pri kateri je bilo 12 oseb ubitih, 38 pa ranjenih. Ker se je s tem vlakom vozilo mnogo sovjetskih u. d. nikov, domnevajo, da gre za protiboljševiški atentat.

TRGOVSKA ZBORNICA V PETROGRADU.

Moskva, 29. jan. (Brezžično.) Trgovska zbornica v Petrogradu vabi inozemske trgovske zbornice, naj stopijo z njo v zvezo. Mnogo zbornic, posebno iz Nemčije in Amerike, je že izrazilo svojo pripravljenost.

TURČIJA.

Rim, 29. jan. (Brezžično.) Kakor javljajo iz Carigrada, sta se jeli zblížavati angorska in carigradska vlada. To pomenja znatno olajšanje posredovanja za dosego miru.

SHACKLETON UMRL.

Montevideo, 29. jan. (Havas.) Raziskovalec Ernest Shackleton je 5. t. m. na svoji ladji »Quest« umrl za vnetjem v prsih.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 30. jan. (Izv.) Budimpešta 45, Berlin 153.50, Italija 13.55—13.60, Newyork (kabel) 303—305, Newyork (ček) 302—303, Pariz 24.95—25.25, Praga 597 do 600, Dunaj 3.85.

Zürich, 30. jan. (Izv.) Na današnji predborzi notirajo: Berlin 2.55, Holandsko 188, Newyork 513, London 21.77, Pariz 42.02, Italija 22.87, Praga 10, Budimpešta 0.72, Zagreb 1.65, Varšava 0.16, Dunaj 0.16, avstr. žg. krone 0.68.

Dunaj, 30. jan. (Izvirno.) Na današnji predborzi notira deviza Zagreb 25.75.

Politični dogodki.

+ Hujskanje proti našim poslancem v Belgradu. Belgradski »Balkan« dne 23. t. m. je priobčil hujskajoč članek proti poslancu Jugoslovanskega kluba prof. Sušniku, ker je leta v svojem znamenitem govoru v narodni skupščini zahteval avtonomijo tudi za Macedonijo. Proti temu hujskanju je Jugoslovanski klub vložil v skupščini odločno interpelacijo. Posl. dr. Hohnjec je v imenu kluba izjavil, da bi v slučaju, ako bi se prof. Sušniku ali kateremu drugemu poslancu kluba skrivil las, za slovenske poslance ne bilo več mesa v Belgradu. — Kakor se vidi, velesrbi ne bodo prej mirovali, dokler tudi Slovencev ne preženo iz državnega središča. To so izdajalci domovine!

+ Izjava predsednika Hrvatske ljudske stranke. Predsednik Hrvatske pučke stranke Stjepan Barić je podal uredniku osješke »Hrvatske Obrane« važno izjavo o stališču HPS v sedanjem položaju na Hrvatskem in v državi. Barić je dokazoval nesprejemljivost in škodljivost Radiceve in blokaške politike in izjavil, da HPS take politike ne more osvojiti. Govorec o razmerju med HPS in SLS, je Barić rekel: »Kar se tiče razmerja med HPS in SLS, smo slej ko prej popolnoma solidarni. Napadi blokašev na Slovence so surovi in škodljivi. Kaj se more očitati Slovcem? Oni so imeli od Pašića na ponudbo nerazdeljeno Slovenijo, pa so kljub temu ostali z nami solidarni, ker nočejo žrtvovati niti enega Hrvata. Ali bi mar blokaši imeli raje, da bi se na eni strani nahajali Hrvatje, na drugi pa Srbi in Slovenci skupaj? Ni res, da je HPS hotela v blok, Slovenci pa da so proti. Če bi dr. Korošec hotel, bi se lahko približal bloku in nas pustil same. V tem slučaju bi mi lahko podlegli, a Slovenci bi sigurno dobili nerazdeljeno Slovenijo; toda Korošec ne glede na hipno egoistično korist, vztraja na načelu hrvatsko-slovenske solidarnosti v interesu enakopravnosti ter pravične avtonomije.«

+ Je bilo pričakovati. V Osijeku so nedavno zaprli enega sedmošolca, enega bančnega uradnika in dva pripadnika delavskega stanu zaradi komunistične propagande. Preiskava je dognala, da so zaprte osebe imele živahne zveze s pobeglimi komunistoma profesorjem Radanovićem in prof. Stumpfom, ki živita sedaj na Dunaju. Istotako je preiskava dognala, da obstoja v Belgradu nezakonita (tajna) komunistična centralna organizacija, v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju pa pokrajinska tajništva; povseh večjih krajih obstojajo krajevni odbori. Gradivo izročeno državnemu pravništvu, aretirane pa sodišču. Tako se nam obeta nov komunistični proces, ki bo imel k večjemu ta uspeh, da bo komunistem, ki so mu vzeli zakonita tla, tem bolj hotneje rastlej tajno.

+ Pogodba z Avstrijo v narodni skupščini. V sobotni seji narodne skupščine je bil na dnevnem redu načrt za trgovsko pogodbo z Avstrijo. Poslanec Jugoslovanskega kluba Škulja je potezal za to, da se uredi tranzitni promet na mejah in da se zavarujejo tudi pravice delavcev, obr-

nikov in kmetov. — Trgovinski minister dr. Spahojec je rekel, da se za enkrat še ne more skleniti redna stalna pogodba, ampak samo začasna. Priporočila, naj se predloženi načrt sprejme. — Potem je govoril poslanec Jugoslov. kluba dr. Hohnjec, ki se je odločno opozel za ureditev tranzitnega prometa na progi Špilje—Radgona. — Socialist dr. Korun je naglašal, da Avstrija sama zase ne more živeti in se mora združiti z Nemčijo. V ostalem se je pridružil zahtevam poslancev Škulja in Hohnjeca glede tranzitnega prometa. — Ob glasovanju o pogodbi se je pokazalo, da zbornica ni imela kvoruma. Predsednik skupščine je napovedal, da bo odtegnil dnevne tiskim poslancem, ki niso bili v skupščini in so tako zakrivil, da ni bilo kvoruma. Ugotovil je, da nekaterih poslancev že pet mesecev ni bilo v skupščini. Vsem poslancem, ki ne hodijo na seje, bo odtegnil dnevne. (Klici: Dobro!)

+ »Iztrebljenje protidržavnih, protinarnodnih in protidržavno-gospodarskih (!) elementov« je po »Jutru« v Jugoslaviji najbolj potrebno. — Za protidržavne in protinarnodne »Salamente« so veljali po demokratski miselnosti sedanji opozicionalci; »protidržavno-gospodarski Salament« pa je čisto nov pojem, ki znači skoro gotovo vladne stranke, ker v knjigi o razvoju parlamentarizma nismo iztaknili nikjer kaj tako nezahlišanega, da bi opozicija v državi gospodarila, vladna večina pa pobijala manjšinski — režim.

Dnevni dogodki.

— »Socialna Misel«. Vse one, ki so dobili 1. številko »Socialne Misli« na ogled, pa je ne mislijo naročiti, nujno prosimo, naj nam jo v najrajšem času vrnejo, ker jo neobhodno rabimo, da zadovoljimo nove naročnike, drugi pa moramo, preden dan 2. številko v tisk, vedeti, koliko izvodov naj je natisnemo. Kdor nam ne vrne izvodov 1. številke, če je ne naroči, nam povzroča občutno škodo, česar pač nihče ne namerava. — 2. številka izide zopet točno 15. februarja, in sicer najbrž zopet povečani obliki, ker ima uredništvo toplot zopet preobilo gradiva na razpolago. — Upravištvo in uredništvo »Socialne Misli«.

— Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 15. do 21. januarja dela 204 moških in 64 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 170 moških in 70 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 142. Promet od 1. januarja do 21. januarja t. l. izkazuje 1603 strank, in sicer 771 delodajalcev in 912 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 651. Dela iščejo: kovinarji, rudarji, viničarske družine, kolariji, zidarji, sedlarji, krojači, natakarji, natakarice, pisarniške moči, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: rudarji, ključavničarji, navadni in stavbeni, mizarji, kleparji, gozdni delavci, lončarji, vrtnarji, čevljarji, usnjarji, vzgojiteljice, kuharice, služkinje, vajenci, vajenke itd.

— Uvrtitev telefonske centrale v Medvodah. Pri pošti Medvode je bila otvorena dne 23. t. m. telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

— Nova tipografska tarifa. Sporazum med tiskarniškim delavci in podjetniki obsega naslednje glavne točke: Surni delavnik ostane na splošno v veljavi. Uslužbeni imajo vsako leto pravico 3—14 dnevnega plačnega dopusta, ako so zaposleni v enem in istem podjetju po 2—10 let. Uredili so se pogoji za izobrazbo naraščanja. Za povprečno enourno delo se je določil ključ: pri časnikih je treba postaviti 1100 črk, pri knjigah 1000 črk. Plače se zvišajo in dobe kvalificirani grafični delavci po 317 K doklade na teden, pomožnim močem pa se zvišajo plače za 50 odstotkov. V imenu vseh teh izboljšav se podraže cene v tiskarnah vsem izdelkom za 30 odstotkov. To velja za Hrvatsko, za Slovenijo se pogajanja še vrše.

— Proti goloti. Italijanska javnost je napovedala neizprosno boj dekolteju — globoko izrezanim ženskim oblekam. Te dni je prišla neka moderna dama s tako globoko izrezano obleko v gledališče v Coctaci. Ko jo je občinstvo zapazilo, je dvignilo silen hrup. Spremljevalec dame je

zaklical: »Divjaki!« Dobil je odgovor: »Divjaki so tisti, ki gredo nagi na izprehod!« Tako je!

— Prebivalstvo v Češkoslovaški republiki. Glasom uradnih podatkov prebiva na Češkoslovaškem: 6.351.663 Čehov, 2.702.873 Slovakov, 3.828.974 Nemcev, 432.929 Ukrajincev in 277.792 Poljakov.

— Strašno kaznovana lakomiselnost. Bolniška strežnica Holeček v Zagrebu se je dala zvažit od nekega vojaka na izprehod v okolico. Šla sta v par gostiln, nakar je vojak v gozdu dekletu posilil, nat. pa večkrat zabodel z bajonetom in končno oropal. Truplo je hotel zakopati, a ker je bila zemlja zmrznjena, ni mogel. Dekle pa ni bilo mrtvo in ko se je v silnem mrazu zavedla, se je z muko privlekla do prve hiše in klicala na pomoč. Prihitel jim ljudem je povedala, kar se ji je zgodilo. Odnesli so jo v bolnišnico, oblast je nemudoma uvedla zasledovanje roparja. Prijeli so vojaka Mahmutovića 35. pp., ki je zločin tekoč priznal.

— Pred generalnim rudarskim štrajkom na Češkoslovaškem. V rudnikih Falkenau je izbruhnil štrajk, ker je podjetje rudarjem znižalo plače. Nato se je šla državna konferenca koaliranih rudarskih zvez, ki je sprejela naslednje sklepe: Po vseh rudniških okrajih se določijo rudarske plače temeljem vsakokratnih cen življenja. V to svrhu naj se v ministrstvu za javna dela osnuje posebna centralna komisija, v kateri naj bodo zastopniki ministrstev za javna dela, socialno skrb in ljudsko prehrano ter enako število zastopnikov rudarskih organizacij in podjetnikov. Štrajk v Falkenau se mora na gornjem temelju rešiti najdalje do 1. februarja t. l. Ako se to ne bo zgodilo, se proglasi generalni rudarski štrajk v celi Češkoslovaški. Izvzeta ne bodo niti podjetja, ki niso znižala plač. — Organizacija rudniških nameščencev je izjavila, da bo z delavstvom solidarna in bodo nameščenci upravljali le tisto delo, za katero so bili sprejeti v službo.

— Protialkoholni zakon na Češkoslovaškem. 17. t. m. je češkoslovaški parlament sklenil protialkoholni zakon, ki prepoveduje točenje vseh alkoholnih pijač za mladoletne osebe pod 16 leti, točenje žganih pijač pa osebam pod 18. leti. Prestopki se bodo ostro kaznovali in sicer bodo poleg gostilničarja kaznovane tudi osebe, ki so z mladoletnikom prišle v gostilno.

Ljubljanski dogodki.

Ij Nova sv. maša. Včeraj je bil v mašnika posvečen prefekt v škofovih zavodih v St. Vidu g. Franc Hiti. Novo sv. mašo bo imel v Marijanišču, kjer je bil kot gojenec.

Ij Zaprisega novega načelstva ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva je bila včeraj ob 11. uri dopoldne v mestni dvorani. Novo načelstvo se je zbralo pod vodstvom načelnika tov. I. Križnarja. Po kratkem nagovoru tov. načelnika je g. župan dr. Perič zaprisesel gasilce, nakar jih je v posebnem nagovoru bodril k nadaljnjemu poživiteljnemu delu ter jim zagotovil vsestransko pomoč mestne občine.

Ij Imenovana sta davčna upravitelja Franc Žagar in Joža Bekš za višja davčna upravitelja pri delegaciji finančnega ministrstva v Ljubljani.

Naša društva.

d V Rokodelskem domu je danes zvečer ob 8. uri zelo zanimivo predavanje vseučiliškega profesorja g. dr. Gr. Rožman a. Priredi ga Prosveta za stožno župnijo in šolski okraj. Ker je gospod predavatelj še vselej privabil polno dvorano poslušalcev, je pričakovati, da bo tudi danes udeležba zelo številna.

d Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani naznanja svojim članom, da danes predavanja ne bo, ker je predavatelj zbolel. V nedeljo ob 7. uri je čajev večer v društvenih prostorih.

d Krekova prosveta. Zveza uradnih in trgov. nastavljenk vabi k zanimivemu predavanju, ki ga bo imela ga. dr. Pisker-Clanice in vse, ki se zanimajo za predavanje, vlijudno povabljen. — Predsednica.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kromžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ali ste že pridobili vsaj po enega novega naročnika?

Tovariši!

Pomnil! List krščanskega delovnega društva je odvisen le od vaše pomoči in vašega sodelovanja! NOVI ČAS je glasilo krščanskega delovnega društva in vaš list!

Gospodarska Zveza. Ljubljana

Je prečela glavno zastopstvo

80% kemično čiste kisove kisline od tvrdke S. H. Gutmann, Belišče, za celo Slovenijo izvz. Maribor in okolico. Sedanja cena K 95— za kg, pri večjem odjemu znaten popust.